

Ἀρχεῖο - Λόγοι

Ο Μ Ι Λ Ι Α

του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας κ. Κ. Σημίτη

στη Γ.Σ. της Ε.Τ.Β.Α.

3 Ιουνίου 1987

Το 1974, οι ακαθάριστες επενδύσεις παγίου κεφαλαίου, μειώθηκαν, σε σταθερές τιμές, κατά 25,6%. Στα δέκα επόμενα χρόνια, παρά τις κάποιες θετικές διακυμάνσεις ορισμένων ετών, οι επενδύσεις στη βιομηχανία δεν είχαν βρεί το δρόμο εκείνο, που οδηγεί στην ουσιαστική αύξηση του παραγόμενου προϊόντος, στην ανταγωνιστική βελτίωση του κεφαλαιακού δυναμικού, στην τεχνολογική προσαρμογή, στην ανάδειξη ενός νέου ρόλου για τον ανθρώπινο παράγοντα.

Σήμερα, με βάση στοιχεία του 1986, παρατηρείται κάποια ενδιαφέρουσα αλλαγή στην παραπάνω εξέλιξη, σε άμεση σύνδεση με το πρόγραμμα σταθεροποίησης. Τι συνέβη στη δεκαετή αυτή περίοδο; Ποιές είναι οι προοπτικές; Τι πράττει η πολιτεία; Τι περισσότερο χρειάζεται να γίνει; Αυτά είναι μερικά από τα ερωτήματα που οφείλουμε να προσεγγίσουμε με απλό και ρεαλιστικό τρόπο.

Καθοριστικές για την πορεία των δικών μας πραγμάτων, είναι, οπωσδήποτε, οι εξελίξεις που σημειώθηκαν στη διεθνή οικονομία και, ειδικότερα, στο κοντινό περιβάλλον μας.

Τα κύρια χαρακτηριστικά των αλλαγών, που παρατηρούνται την τελευταία εικοσαετία στην παγκόσμια οικονομία, είναι η ταχύρρυθμη ανάπτυξη των νέων βιομηχανικών χωρών // με μοχλό το χαμηλό κόστος εργασίας και η εντατική προετοιμασία της μεταβιομηχανικής εποχής στις αναπτυγμένες οικονομίες.

Σ' αντίθεση με τις παραπάνω ανακατατάξεις, που σημαίνουν πρωτοβουλίες αλλά και δυσκολίες, λάθη αλλά και ανακαλύψεις, η ελληνική οικονομία, συνέχισε να πορεύεται στις παραδοσιακές κατευθύνσεις της.

Η εθνική παραγωγή εξακολουθείται να είναι στραμμένη σε προϊόντα χαμηλής ειδίκευσης (κλωστοϋφαντουργικά, υποδήματα, κλπ) καθώς και σε ενδιάμεσα βιομηχανικά προϊόντα στη βάση της επεξεργασίας ορυκτών πρώτων υλών (τσιμέντο, αλουμίνιο, νικέλιο, μαγνήσιο, κλπ). Υπ'αυτές τις συνθήκες, όπως άλλωστε ήταν επόμενο, η διεθνής αναπροσαρμογή, δημιουργεί σημαντικά προβλήματα στην εξέλιξη του παραγωγικού μας δυναμικού. Τα παραδοσιακά καταναλωτικά προϊόντα, υπέστησαν το δριμύ ανταγωνισμό των αντίστοιχων προϊόντων των νέων βιομηχανικών χωρών, ενώ τα ενδιάμεσα προϊόντα της μεταποίησης χάνουν έδαφος στις αγορές που διαμορφώνονται στη μεταβιομηχανική κοινωνία, η οποία έστρεψε την προσοχή της στις παραγωγικές υπηρεσίες και τα προϊόντα, που ενσωματώνουν υψηλή τεχνολογία.

Οι δύο διαδοχικές πετρελαιοκρίσεις έφεραν στην επιφάνεια τις βαθιές διαρθρωτικές αδυναμίες της οικονομίας μας, με κύριο χαρακτηριστικό την συνεχή απώλεια, από το 1975 και μετά, της ανταγωνιστικότητάς της. Ταυτόχρονα, σε μια φυγή προς τα εμπρός, οι τιμές ανέβηκαν σε πολύ υψηλά επίπεδα, διευρύνοντας την διαφορά μεταξύ του πληθωρισμού στην Ελλάδα και σε όλες σχεδόν τις ευρωπαϊκές χώρες, ακόμη και τις μεσογειακές. Η πορεία αυτή του πληθωρισμού, συνδέθηκε με ακόμη μεγαλύτερους ρυθμούς αύξησης των ονομαστικών αμοιβών και, επομένως, με τη συχνή αναπροσαρμογή της εξωτερικής ισοτιμίας της δραχμής. Η επιδείνωση του κόστους των επιχειρήσεων και η αύξηση των χρηματοοικονομικών επιβαρύνσεων, σε συνδυασμό με ατυχείς επιλογές οικονομικής πολιτικής, η οποία εξακολουθούσε να μην είναι διαφανής και συνεπής, δημιούργησε αβεβαιότητα και επέδρασε αρνητικά στην εξέλιξη των βιομηχανικών επενδύσεων.

Οι υψηλοί ρυθμοί πληθωρισμού ήταν κοινό χαρακτηριστικό πολλών ευρωπαϊκών χωρών, στην περίοδο 1978-1981. Οι χώρες αυτές εφάρμοσαν, όμως, συνεπή αντιπληθωριστική πολιτική, πολύ ενωρίτερα από τη χώρα μας. Η εισοδηματική πολιτική, για παράδειγμα, που ακολούθησε η χώρα μας, επί μια περίπου δεκαετία, δεν έλαβε υπόψη της με την αυστηρότητα που όφειλε την πίεση των πληθωριστικών προσδοκιών. Έτσι, στη δεκαετή περίοδο μέχρι το 1985, ακολουθήθηκε επεκτατική εισοδηματική πολιτική, αν και διαφορετικού χαρακτήρα, ανάμεσα στις δύο βασικές υποπεριόδους: πριν και μετά το 1981. Ταυτόχρονα, η κατά παράδοση παρεμβατική δημοσιονομική πολιτική, που ακολουθούσαν οι ελληνικές κυβερνήσεις, δεν μπορούσε πλέον να δώσει τις αναγκαίες λύσεις στο πρόβλημα των επενδύσεων, δημιουργούσε όμως πρόσθετες πιέσεις στο εξωτερικό ισοζύγιο της χώρας και στην αναπροσαρμογή των συναλλαγματικών σχέσεων.

Οι αποφάσεις του Οκτωβρίου του 1985, επέφεραν μια αποφασιστική τομή στις σπειροειδείς αυτές εξελίξεις. Το σταθεροποιητικό πρόγραμμα οδήγησε ήδη στον έλεγχο των μακροοικονομικών παραγόντων, εξασφαλίζοντας την εξυγίανση εκείνη, που επιτρέπει την ισόρροπη ανάπτυξη της οικονομίας. Η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας με τον έλεγχο του πληθωρισμού και η αύξηση των διαθέσιμων χρηματοδοτικών πόρων με τη συγκράτηση των ελλειμμάτων, αποτελούν δύο από τις πλέον βασικές προϋποθέσεις θετικού επηρεασμού των ιδιωτικών επενδύσεων.

Θα ήθελα πριν περάσω στη σκιαγράφηση ορισμένων βασικών χαρακτηριστικών της σημερινής οικονομικής πολιτικής στον επενδυτικό τομέα, να συγκεντρώσω την προσοχή σας σε μια προσέγγιση των

προβλημάτων και των αιτιών της επενδυτικής καχεξίας της περιόδου που αφήνουμε πίσω μας. Θα προσπαθήσω να φωτίσω και όχι να χρωματίσω την περίοδο αυτή, σκοπεύοντας σε μια εμπειρική βάση σύγκρισης των απόψεων ανάμεσα σ'όσους, αναλύοντας τη σωρευμένη εμπειρία της χώρας μας, αναζητούν λύσεις και τρόπους για να ξεφύγουμε από την κακοδαιμονία. Είναι επομένως απαραίτητο να σημειώσω ότι η παράθεση των στοιχείων, που ακολουθεί, σκοπό έχει να δώσει μια απάντηση στο κατά πόσο οι επιδόσεις της χώρας στον επενδυτικό τομέα ήταν λιγότερο ικανοποιητικές σε σύγκριση με τις οικονομίες του χώρου μας.

Όπως είναι γνωστό, η ελληνική βιομηχανική παραγωγή βασίστηκε σε πολύ μεγάλο βαθμό στην κατασκευή παραδοσιακών προϊόντων χαμηλής εισοδηματικής ελαστικότητας, σ'ότι αφορά τη ζήτησή τους. Είναι χρήσιμο να κατατάξουμε, για τις ανάγκες της ανάλυσης, τους κλάδους της βιομηχανικής παραγωγής σε κλάδους για τα προϊόντα των οποίων υπάρχει υψηλή ζήτηση, σε κλάδους με μεσαία και σε κλάδους με χαμηλή ζήτηση. Διαπιστώνουμε τότε ότι, το 15% της συνολικής προστιθέμενης αξίας της βιομηχανίας παραγόταν, τόσο το 1972, όσο και δέκα περίπου χρόνια αργότερα, από κλάδους με υψηλή διεθνή ζήτηση. Αντίστοιχα, στα προϊόντα που συναντούν μεσαία ζήτηση από 39% πέσαμε στο 36%. Για τα προϊόντα όμως για τα οποία δεν διαμορφώνεται παρά μόνο μικρή ζήτηση, το ποσοστό χειροτέρευσε: από 46% σε 49%.

Το συμπέρασμα είναι απλό αν και καθόλου ευχάριστο. Κατά το ήμισυ, η παραγωγική προσπάθεια της βιομηχανίας ήταν στις αρχές της δεκαετίας μας, συγκεντρωμένη σε κλάδους και προϊόντα με ασθενική,

άρα προβληματική, διεθνή ζήτηση. Συγκρινόμενη μάλιστα με την εικόνα των αρχών της δεκαετίας του '70, η δομή της βιομηχανικής μας παραγωγής δεν έμεινε καν στάσιμη, αλλά χειροτέρευσε. Δεν υπάρχει λόγος να σας κουράσω με περισσότερους αριθμούς, αλλά, όπως γνωρίζετε, δεν συνέβη το ίδιο στις ανταγωνίστριες χώρες.

Η κακή λοιπόν διάρθρωση της βιομηχανίας σ'ότι αφορά τις τάσεις της αγοράς, όπως εκφράζονται μέσω της ζήτησης, αποτελεί ένα βασικό χαρακτηριστικό επενδυτικής στασιμότητας.

Η εσφαλμένη αυτή πορεία εξειδίκευσης της βιομηχανίας μας παρουσιάζεται και μέσω ενός άλλου δείκτη. Μπορούμε, πράγματι, να λάβουμε υπόψη μας ένα σύνθετο δείκτη, που εμφανίζει τις τεχνολογικές ικανότητες του επενδεδυμένου κεφαλαίου. Έτσι, το 1981, με βάση το 100, για το σύνολο των χωρών του ΟΟΣΑ, η Ευρώπη των 9 ήταν στο επίπεδο του 87%. Η χώρα μας δυστυχώς βρισκόταν καθηλωμένη στο ελάχιστο επίπεδο του 20%.

Η καθυστέρηση στον τομέα της τεχνολογικής αναβάθμισης του βιομηχανικού κεφαλαίου, διαμορφώνει ένα άλλο σύνολο συμπερασμάτων σε σχέση με την επενδυτική καθυστέρηση.

Παραπέρα, κοιτώντας τι συνέβη στο εσωτερικό αυτής της εσφαλμένης ως προς τις κατευθύνσεις της εξειδίκευσης ανακαλύπτουμε μια άλλη εξειδίκευση, που μπορεί να εξηγήσει τα προβλήματα της δεκαετίας του '80, εφόσον στη διάρκεια της περιόδου 1975-1980 δεν επιχειρήθηκε κάποια ουσιαστική διαρθρωτική αλλαγή. Πράγματι, το 60% περίπου των κεφαλαίων που επενδύθηκαν στη δεκαετή περίοδο μέχρι το 1975 και που προσέδωσαν στη βιομηχανία το πρόσωπό της,

συγκεντρώθηκε σε πέντε μόνο κλάδους: κλωστοϋφαντουργία, τρόφιμα, μη μεταλλικά ορυκτά, χημικά και πετρελαιοειδή. Όλοι όμως αυτοί οι τομείς πλην ενός (μη μεταλλικά ορυκτά), εμφάνισαν στασιμότητα επόμενα χρόνια.

Υπήρξε δηλαδή μία αρνητική εξέλιξη εκεί ακριβώς όπου θα μπορούσε με την συσσώρευση του κεφαλαίου να υπάρξει ανάπτυξη. Η αρνητική εξέλιξη οδήγησε σε συρρίκνωση των επενδύσεων.

Στην αυγή λοιπόν της δεκαετίας του '80, μπορούμε να διατυπώσουμε ένα κεντρικό συμπέρασμα: η επενδυτική στασιμότητα οφείλεται σε ένα συνδυασμό υπερκορεσμού της ζήτησης της αγοράς για παραδοσιακά προϊόντα με αυξημένη διείσδυση εισαγωγών στο εσωτερικό και μείωσης της ανταγωνιστικότητας, από την άποψη της ποιότητας και των τιμών, στις διεθνείς αγορές.

Ενα άλλο στοιχείο αποθάρρυνσης επενδυτικής επέκτασης της βιομηχανίας, που εμφανίζεται με ξεχωριστή οξύτητα μετά το 1980 συνδέεται με την πολιτική φθηνού χρήματος. Το φθηνό χρήμα παρασύρει τις επιχειρήσεις σε αυξημένο δανεισμό ή και υπερχρέωση. Η αύξηση του λόγου των χρεών επιβαρύνει καθοριστικά τη χρηματοοικονομική δομή των επιχειρήσεων. Η αποδοτικότητα των συνολικών κεφαλαίων συγκρίνεται αρνητικά με το τρέχον επιτόκιο. Οι επιχειρηματίες προτιμούν να δανείζονται παρά να επενδύουν. Η εικόνα των επιχειρήσεων βέβαια δεν είναι ομοιόμορφη. Οι ζήμιογόνες μονάδες είναι εκείνες που διακρίνονται για την απαράδεκτη αναλογία ξένων προς ίδια κεφάλαια. Είναι κυρίως μονάδες που απολάμβαναν τις ωραίες ημέρες της πολιτικής του "ευκόλου" χρήματος. Στις κερδοφόρες μονάδες η αναλογία ξένων προς ίδια κεφάλαια είναι περίπου η ίδια με την αναλογία

στις ανταγωνίστριες χώρες. Οι εποχές εκείνες δεν βοήθησαν, βέβαια, το μέλλον της βιομηχανίας στην Ελλάδα.

Τελειώνοντας την παρουσίαση αυτή καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι οι λιγότερο ικανοποιητικές επιδόσεις της χώρας μας οφείλονται σε τρεις βασικές αιτίες:

- (1) μακροχρόνια πληθωριστική αναταραχή, χαρακτηριζόμενη από οικονομικές αβεβαιότητες και ταχεία αύξηση του κόστους εργασίας,
- (2) προσανατολισμός της βιομηχανικής παραγωγής σε προϊόντα χαμηλής ζήτησης με αποτέλεσμα τη στασιμότητα κλάδων, που είχαν προηγουμένως στηρίξει υψηλούς ρυθμούς συσσώρευσης κεφαλαίου,
- (3) υπερβολική χρηματοδότηση μονάδων, που αντιμετώπιζαν σημαντικά προβλήματα συνολικής αποδοτικότητας κεφαλαίων.

Τα χαρακτηριστικά αυτά της κρίσης των επενδύσεων δεν αποτελούν αποκλειστικό προνόμιο της χώρας μας. Εμφωνίστηκαν και σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες. Αυτό που καθιστά την επίλυση των συσσωρευμένων προβλημάτων πιά δύσκολη και περίπλοκη είναι ο συγκερασμός τους σε μια περίοδο, όπου το διεθνές οικονομικό περιβάλλον δεν είναι ευνοϊκό.

Οι διαπιστώσεις που προηγήθηκαν μας οδηγούν στην αποδοχή ορισμένων πρακτικών συμπερασμάτων:

- (1) Απαραίτητη προϋπόθεση βελτίωσης των ακαθάριστων επενδύσεων σε πάγια κεφάλαια στη βιομηχανία, είναι η άμβλυνση των μακροοικονομικών ανισορροπιών της οικονομίας. Ήδη, η συνεπής εφαρμογή του σταθεροποιητικού προγράμματος έχει αποδώσει ορισμένα πρώτα αποτελέσματα και το 1986 παρατηρήθηκε μια τάση αναστροφής των επενδυτικών πρωτοβουλιών.

Η προσαρμοστική προς τις απαιτήσεις των επιχειρήσεων νομισματική πολιτική δεν είναι μόνο από μακροοικονομική σκοπιά μη ενδεδειγμένη. Δημιουργεί προβλήματα στις ίδιες τις επιχειρήσεις.

- Έξοδος 1987.
Προβλ. Πληθ.
ωρισμός Μαΐου 0,3
σοφόιο ωρισμών
ωρισμού

- (2) Η αναδιάρθρωση, εξυγίανση και αύξηση της ευκαμψίας των πιστωτικών οργανισμών πρέπει να προχωρήσει, με ιδιαίτερη προσοχή στον εκσυγχρονισμό των επενδυτικών αναπτυξιακών τραπεζών.

- (3) Οι ίδιες επιχειρήσεις πρέπει να αντιμετωπίσουν την πρόκληση που συνεπάγεται η βαθμιαία διασύνδεση της οικονομίας μας με τη διεθνή οικονομία, να επιζητήσουν με επενδύσεις σε νέους κλάδους με την διαφοροποίηση και την ποιοτική βελτίωση των προϊόντων τους και την καλύτερη οργάνωση της διάθεσής τους να αναστρέψουν την αρνητική εξέλιξη των τελευταίων ετών.

Η πολιτεία δεν μπορεί και δεν πρέπει να αναλάβει την ευθύνη ~~σε~~ **σε** ποιούς τομείς και με ποιό τρόπο θα πραγματοποιηθούν από τους ιδιώτες επιχειρηματίες οι επενδύσεις. Οι πρωτοβουλίες είναι θέμα εκείνων που έχουν την ευθύνη. Κρατικές εγγυήσεις για επιτυχή ή αζήμια έκβαση επιχειρηματικών πρωτοβουλιών δεν μπορούν να υπάρξουν. Η πολιτεία μπορεί να βοηθήσει στην

επενδυτική προσπάθεια μόνο με κίνητρα, εκπαίδευση, έρευνα, και γενικά τη δημιουργία του κατάλληλου περιβάλλοντος, όχι με την ανάληψη των κινδύνων.

Δεν συμφωνώ με την άποψη, μεντιμοσ ο σχεδιασμοσ και ιεραρχησιν των ενδεσφύσεων.

Θα ήθελα τέλος να εξετάσω μαζί σας το έργο που έχει γίνει και που θα συνεχιστεί σε βασικούς τομείς για τους οποίους η κεντρική διοίκηση, το κράτος και η κυβέρνηση αναλαμβάνουν πρωτοβουλίες και ευθύνη.

Το αναπτυξιακό θεσμικό πλαίσιο καθορίζει ένα σύγχρονο σύστημα επενδυτικών κινήτρων. Ακολουθώντας μια σύγχρονη τάση προσαρμογής παρόμοιων συστημάτων, η αναπτυξιακή νομοθεσία στράφηκε σταδιακά από τη χρήση έμμεσων απαλλαγών στην απόδοση άμεσων επιχορηγήσεων. Βέβαια, κανένα σύστημα δεν είναι τέλειο και υπάρχει πάντοτε περιθώριο για κάτι καλύτερο. Ήδη, αναλήφθηκαν διαδοχικές πρωτοβουλίες βελτίωσης του νόμου 1262/82 με τους νόμους 1360/83 και 1682/87 καθώς και με σειρά συγκεκριμένων αποφάσεων. Ουσιαστική πρόοδος αναμένεται από τις αλλαγές που προωθούνται για την εξάλειψη των οργανωτικών αδυναμιών με άξονα την απλοποίηση των γραφειοκρατικών διαδικασιών. Κριτήρια επιτυχίας αποτελούν η μείωση του χρόνου οριστικής απόφασης για την υπαγωγή, ο περιορισμός των διοικητικών ελέγχων, η ορθολογική καταβολή των δόσεων της επιχορήγησης και η συνεπής συνεργασία με την επιλεγμένη από τον επενδυτή τράπεζα. Ήδη, οι εγκρίσεις για νέα επενδυτικά σχέδια το 1986, αυξήθηκαν κατά 30,5% σε σχέση με το προηγούμενο έτος.

Η προσέλκυση και συνεργασία με το ξено επενδυτικό κεφάλαιο, επιδιώκεται σε μια αμοιβαία επωφελή βάση, ιδιαίτερα σε κλάδους υψηλής τεχνολογίας και σε μορφές υποβοηθητικές και για τις εγχώριες

επενδύσεις, όπως είναι η αναδιάρθρωση της παραγωγής και η αύξηση της αποδοτικότητας ελληνικών βιομηχανικών επιχειρήσεων με τη μορφή joint-ventures. Τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις των ξένων επενδυτικών φορέων καθορίζονται με σαφήνεια από τον 2687/53 και από το ΠΔ 170/1986. Ένας ξεχωριστού ενδιαφέροντος τομέας συνεργασίας, αφορά τη σύνδεση προμηθευτικών προγραμμάτων του δημοσίου με αντισταθμιστικά οφέλη. Έχουμε αναλάβει αρκετές πρωτοβουλίες προς αυτή την κατεύθυνση, οι διαδικασίες όμως είναι πολύπλοκες και δεν πρέπει να ξεχνούμε ότι είναι μια αρκετά νεωτεριστική πρακτική του διεθνούς εμπορίου, ιδιαίτερα για την χώρα μας.

Ένας άλλος ολοκληρωμένος χώρος ανάπτυξης επιχειρηματικών δραστηριοτήτων, που ανοίγει σοβαρούς ορίζοντες επενδύσεων για την ελληνική βιομηχανία, έχει δημιουργηθεί στα πλαίσια των μεσογειακών ολοκληρωμένων προγραμμάτων. Προχωρούμε και εδώ με γοργούς ρυθμούς, αλλά και προσεκτική τεκμηρίωση των αποφάσεων.

Τέλος, ο δημόσιος τομέας συμμετέχοντας στην προσπάθεια για την μακροχρόνια ανάπτυξη της εθνικής οικονομίας, αναλαμβάνει τις ευθύνες του εκεί όπου το μέγεθος ή και το είδος των επενδύσεων αποτρέπει την ανάληψη κινδύνων από ιδιωτικά κεφάλαια ή, σε άλλες περιπτώσεις, όπου η παρουσία του δημοσίου αποτελεί την απαραίτητη εγγύηση για τη σύμπραξη και κοινοπρακτική δραστηριότητα των επιχειρήσεων. Ένα σημαντικό αριθμό από τέτοια βιομηχανικά έργα καθοδηγεί και επιβλέπει η ΕΤΒΑ, όπως για παράδειγμα τη μονάδα αλουμίνιας. Οι δραστηριότητες αυτές είναι συγκεκριμένες και οφείλουμε να συγκεντρώσουμε τις ικανότητές μας περιοριστικά, στην επιτυχή μένη ολοκλήρωσή τους. Στην αμέσως επόμενη περίοδο αναμένεται να

ολοκληρωθούν και οι προεργασίες για την ανάθεση των μεγάλων έργων υποδομής, που συγκροτούν ένα δυναμικό πεδίο επιχειρηματικής και επενδυτικής συνεργασίας των οικονομικών δυνάμεων της χώρας. Η πολιτεία επίσης θα βοηθήσει την επενδυτική προσπάθεια με προγράμματα εκπαίδευσης και έρευνας.

Θα ήθελα, τέλος, να αναφερθώ σε ορισμένα θέματα ουσίας, όπως είναι το σύστημα των αποσβέσεων και της φορολογίας των κερδών. Εχουμε υποσχεθεί να δώσουμε μια σύγχρονη και οικονομικά αποδοτική λύση στα θέματα αυτά.

Η νομοθεσία μας αναγνωρίζει μόνο τη γραμμική μέθοδο αποσβέσεων. Στις περισσότερες χώρες εφαρμόζονται και άλλες μέθοδοι, όπως εκείνη των φθινόντων υπολοίπων. Η μελέτη αυτού και άλλων αποδοτικών συστημάτων βρίσκεται υπό επεξεργασία από το υπουργείο Οικονομικών και ελπίζω μέσα στο χρόνο να ληφθούν οι τελικές αποφάσεις.

Με την εφαρμογή του ΦΠΑ, δόθηκε μια αποφασιστική ώθηση εκσυγχρονισμού στις διεργασίες της οικονομικής μας ζωής. Σ'ότι αφορά στα ζητήματα φορολογίας των κερδών, πρέπει να σημειώσουμε ότι η διεθνής εμπειρία δεν επιτρέπει τη συναγωγή μονοσήμαντων συμπερασμάτων στο ερώτημα αν και σε ποιο βαθμό η μείωση των συντελεστών ασκεί μια απ'ευθείας θετική επίδραση στην αύξηση των επενδύσεων, πέρα από την οπωσδήποτε σημαντική στήριξη της ρευστότητας των επιχειρήσεων. Είναι χαρακτηριστικά, από την αποψη αυτή, ότι παρόμοια μέτρα, στη Γαλλία για παράδειγμα, δεν είχαν τα αναμενόμενα αποτελέσματα.

Η κυβέρνηση αποφάσισε παρ'όλα αυτά για να στρέψει τις επιχειρήσεις προς τις επενδύσεις δύο σημαντικά μέτρα : Πρώτον την αναπροσαρμογή του μηχανολογικού εξοπλισμού και την απαλλαγή της προκύπτουσας υπεραξίας από τη φορολογία εφόσον υπάρξουν αντίστοιχες επενδύσεις. Τη μείωση των συντελεστών φόρου των κερδών που δεν διανέμονται ώστε να στραφούν οι επιχειρήσεις στην επανεπένδυση των κερδών τους. ~~Κ~~ και τα δύο μέτρα συμπεριλαμβάνονται στο φορολογικό νομοσχέδιο που βρίσκεται υπό ψήφιση στη Βουλή.

Τελειώνοντας θα ήθελα να υπογραμμίσω ότι στόχος των προσπαθειών που αναλήφθηκαν στα πλαίσια του σταθεροποιητικού προγράμματος είναι η αποκατάσταση της ανταγωνιστικότητας της εθνικής οικονομίας, και η αντιμετώπιση των σοβαρών κινδύνων αποβιομηχάνισης της χώρας. Το μέλλον της χώρας εξαρτάται όμως επίσης από το πνεύμα πρωτοβουλίας και εργατικότητας που πρέπει να επιδείξουν όλες οι δυνάμεις της κοινωνίας μας. Περιθώρια για εφησυχασμούς και συνέχιση των πρακτικών που δημιούργησαν τη σημερινή κατάσταση δεν υπάρχουν. Αν θέλουμε να αποκτήσουμε μιά οικονομία που να είναι σε θέση ν'ανταποκριθεί στις προκλήσεις της διεθνούς εξέλιξης θα πρέπει να εντείνουμε σταθερά και προγραμματισμένα όλοι τις προσπάθειές μας.